

Lào Cai quyết liệt "chuẩn hóa" rượu thủ công: Pháp lý nào để giọt rượu truyền thống đi đường dài?

15:29 22/01/2026

Trong bối cảnh rượu không rõ nguồn gốc, không được kiểm soát chất lượng vẫn len lỏi trên thị trường, tiềm ẩn nhiều nguy cơ đối với sức khỏe cộng đồng và gây thất thu ngân sách Nhà nước, tỉnh Lào Cai đang triển khai hàng loạt giải pháp quyết liệt nhằm lập lại trật tự trong hoạt động sản xuất, kinh doanh rượu. Trọng tâm của đợt chấn chỉnh là rượu trắng thủ công – một nghề truyền thống lâu đời, nhưng đang đứng trước yêu cầu tất yếu phải “chuẩn hóa” để tồn tại và phát triển bền vững.

Từ “cuộc chiến” với rượu không nguồn gốc...

Thực tế cho thấy, tại nhiều chợ phiên vùng cao, quán ăn nhỏ lẻ hay các nhà hàng dân dã trên địa bàn tỉnh Lào Cai, rượu thủ công không nhãn mác, không nguồn gốc xuất xứ, không công bố chất lượng – thường được gọi là rượu “ba không” – vẫn được bày bán khá phổ biến. Những chai rượu tưởng chừng mộc mạc, vô hại ấy lại tiềm ẩn nguy cơ lớn đối với sức khỏe người tiêu dùng, đồng thời làm méo mó thị trường và ảnh hưởng trực tiếp đến uy tín các sản phẩm đặc sản địa phương.

Trước thực trạng này, Ban Chỉ đạo 389 tỉnh Lào Cai đã phối hợp chặt chẽ với lực lượng Quản lý thị trường triển khai nhiều đợt kiểm tra, kiểm soát trên diện rộng, tập trung vào các cơ sở sản xuất rượu thủ công nhỏ lẻ tại các xã, phường, đặc biệt là khu vực vùng cao.

Điểm đáng chú ý là công tác quản lý không chỉ dừng lại ở việc xử phạt vi phạm hành chính. Song song với hoạt động kiểm tra, các cơ quan chức năng còn đẩy mạnh công tác tuyên truyền, vận động, hướng dẫn để người dân từng bước thay đổi tư duy sản xuất – từ tự phát sang tuân thủ đầy đủ các quy định của pháp luật.

Cơ quan chức năng tỉnh Lào Cai đang triển khai hàng loạt giải pháp quyết liệt nhằm lập lại trật tự trong hoạt động sản xuất, kinh doanh rượu.

Cách làm này cho thấy quan điểm nhất quán của tỉnh Lào Cai: siết chặt quản lý để lập lại trật tự thị trường, nhưng không “bóp nghẹt” sinh kế của người dân; ngược lại, hướng tới bảo vệ và phát huy giá trị thực của nghề nấu rượu truyền thống.

... Đến “tấm vé thông hành” mang tên pháp lý

Để làm rõ con đường pháp lý giúp rượu truyền thống Lào Cai có thể bước ra thị trường một cách minh bạch và bền vững, phóng viên Thương hiệu và Công luận đã có cuộc trao đổi với Luật sư Phan Kế Hiền – Giám đốc Công ty Luật TNHH Bảo Tín.

Luật sư Phan Kế Hiền – Giám đốc Công ty Luật TNHH Bảo Tín

Theo Luật sư Phan Kế Hiền, rượu truyền thống là sản phẩm gắn liền với lịch sử, văn hóa và sinh kế của nhiều địa phương, trong đó có các tỉnh miền núi như Lào Cai. Tuy nhiên, hiện nay vẫn còn không ít hộ gia đình cho rằng chỉ cần nấu được rượu ngon là có thể đem bán. Trong khi đó, theo quy định của pháp luật, rượu là mặt hàng kinh doanh có điều kiện và phải đáp ứng đầy đủ các yêu cầu pháp lý mới được phép lưu thông trên thị trường.

Theo Nghị định số 105/2017/NĐ-CP của Chính phủ về kinh doanh rượu, được sửa đổi, bổ sung bởi Nghị định số 17/2020/NĐ-CP, kinh doanh rượu thuộc nhóm ngành, nghề đầu tư kinh doanh có điều kiện. Việc sản xuất, kinh doanh rượu không tuân thủ các quy định của pháp luật không chỉ khiến người dân đối mặt với các chế tài xử phạt nghiêm khắc, mà còn là rào cản khiến sản phẩm không thể đưa vào hệ thống siêu thị, chuỗi phân phối hiện đại hoặc xuất khẩu ra thị trường nước ngoài.

Để đủ điều kiện sản xuất và kinh doanh rượu trắng thủ công, trước hết người dân cần thực hiện đăng ký kinh doanh theo đúng quy định pháp luật, dưới hình thức hộ kinh doanh, doanh nghiệp, hợp tác xã hoặc liên hiệp hợp tác xã. Trường hợp sản xuất rượu thủ công nhằm mục đích kinh doanh, tổ chức, cá nhân phải thực hiện thủ tục đề nghị cấp Giấy phép sản xuất rượu thủ công theo quy định của Nghị định số 105/2017/NĐ-CP; trường hợp sản xuất rượu thủ công để bán cho cơ sở có Giấy phép sản xuất rượu công nghiệp nhằm chế biến lại thì phải

đăng ký với Ủy ban nhân dân cấp xã nơi đặt cơ sở sản xuất.

Bên cạnh đó, rượu là sản phẩm thực phẩm nên bắt buộc phải đáp ứng các yêu cầu về an toàn thực phẩm. Theo Luật An toàn thực phẩm năm 2010 và Nghị định số 15/2018/NĐ-CP, sản phẩm rượu trước khi đưa ra thị trường phải được kiểm nghiệm các chỉ tiêu an toàn, trong đó có các chỉ số quan trọng như hàm lượng methanol, aldehyde, đồng thời thực hiện thủ tục tự công bố sản phẩm theo quy định. Đối với rượu sản xuất để tiêu thụ trong nước, cơ sở sản xuất, kinh doanh còn phải thực hiện việc dán tem rượu và ghi nhãn hàng hóa theo quy định, trừ trường hợp rượu thủ công được bán cho cơ sở có Giấy phép sản xuất rượu để chế biến lại. Đồng thời, tổ chức, cá nhân đưa rượu ra thị trường còn phải thực hiện đầy đủ các nghĩa vụ thuế, trong đó có thuế tiêu thụ đặc biệt và tuân thủ các quy định về bảo vệ môi trường.

Người dân cần hiểu rằng việc đăng ký kinh doanh, xin giấy phép và thực hiện các thủ tục pháp lý liên quan không phải là làm khó người nấu rượu, mà nhằm tạo hành lang pháp lý để bảo vệ chính sản phẩm rượu truyền thống trước tình trạng rượu giả, rượu kém chất lượng; đồng thời giúp sản phẩm có cơ hội tiếp cận thị trường một cách chính danh và bền vững.

Việc tuân thủ đầy đủ các quy định pháp luật về sản xuất, kinh doanh rượu không chỉ là nghĩa vụ của tổ chức, cá nhân sản xuất, mà còn là điều kiện quan trọng để bảo đảm an toàn cho người tiêu dùng, nâng cao giá trị thương hiệu rượu truyền thống và đáp ứng yêu cầu quản lý nhà nước trong giai đoạn hiện nay, Luật sư Hiến phân tích thêm.

Nâng tầm văn hóa, định vị thương hiệu đặc sản

Cơ quan chức năng tỉnh Lào Cai khuyến cáo người tiêu dùng cần tuyệt đối nói không với rượu không nhãn mác, không rõ nguồn gốc xuất xứ. Đối với các hộ sản xuất, thay vì e ngại, cần chủ động tiếp cận chính quyền địa phương để được hướng dẫn, hỗ trợ hoàn thiện các thủ tục pháp lý theo đúng quy định.

Việc quyết liệt siết chặt quản lý rượu thủ công không chỉ nhằm làm “sạch” thị trường, mà còn là bước đi mang tính chiến lược: từng bước chuẩn hóa, nâng tầm các thương hiệu rượu đặc sản vùng cao, gắn sản phẩm với du lịch trải nghiệm, văn hóa bản địa và phát triển kinh tế cộng đồng.

Khi giọt rượu truyền thống được bảo chứng bằng pháp luật, đó cũng là lúc nghề cũ có cơ hội bước sang một hành trình mới – an toàn hơn, minh bạch hơn và bền vững hơn trên con đường hội nhập.

Đức Diện - Trần Tuấn